

‘Mijn uitvaart mag hilarisch zijn’

FOTO: WHM. BEWERKT DOOR HARR WIEGMAN

Dood, gewoon...

Dood, gewoon... In deze reeks interviews die eens per maand in deze krant verschijnt, krijgen markante Schiedammers indringende vragen voorgelegd door Helen Teunissen, directeur van Matrice Uitvaartbegeleiding. Een interview over de dood, over de uitvaart en daarmee een gesprek over het leven. In dit interview spreekt zij met Harr Wiegman, cartoonist, striptekenaar, illustrator en portretschilder én nachtburgemeester van Schiedam.

Helen Teunissen

FOTO: AAD VAN DER GRIENDT

SCHIEDAM - We ontmoeten elkaar in het atelier van Wiegman. "Ik vind dit een leuke omgeving. Het is in een oude school met hoge plafonds. Goed licht, een heldere sfeer om over zo'n helder onderwerp te praten..."

Creative genen

Wiegman werd in 1951 in Schiedam geboren. "In een warm en zeker niet saai nest met veel creatieve genen. Ik was de jongste in een gezin met nog vier broers en een zus. We zijn opgegroeid in de tweede Tuinsingel in een huis met veel speelruimte om ons heen. Je had daar natuurlijk het stoomgemaal, een groot grasveld en daar tegenover een speeltuin - waar nu het verzorgingshuis staat. De creativiteit was overal voelbaar, er is ons nooit iets in de weg gelegd maar ook nooit iets opgelegd."

Kunstschilders

"Mijn vader en grootvader waren kunstschilder. Ook de neven van mijn grootvader - Matthieu, Piet en Jan Wiegman - hadden allemaal die schilders-tic. Mijn vader maakte portret-schilderingen, soms voor een appel en een ei, dat doe ik dus niet. Maar ja, hij had zes kinderen op de been te houden. Zeker na de oorlog waren het financieel geen makkelijke tijden. Dus wij moesten improviseren en dat konden we goed. Mijn vader zat in de huiskamer

te schilderen, mijn broer zat er zijn gitaren te bouwen. Het was eigenlijk een werkplek met toevallig een eettafel erin. Mijn vader deed er, naast het schilderen, ook andere dingen bij om geld te verdienen. Zo maakte hij prehistorische monsters voor de grotten van Valkenburg. Eén zo'n beest moest bij ons thuis worden gemaakt. Het lijf van de dinosaurus stond in de tuin, met zijn kop op de eettafel. Wij werkten er allemaal aan mee en 's avonds zaten wij eromheen te eten aan tafel. Zelfs de stadsbussen konden niet meer de straat door omdat er zoveel mensen naar binnen stonden te kijken. Zo heeft mijn hele jeugd eruit gezien."

Spectaculair

"Mijn vader had suikerziekte en in de loop van de jaren zijn bij hem beide benen geamputeerd. Hij heeft zo'n tien jaar in een rolstoel gezeten. Hij overleed toen hij 87 jaar was. Daarna kwam er een spectaculaire begrafenis, voor mij de drukste die ik ooit heb meegemaakt. Ze stonden helemaal tot buiten Beukenhof. Wat mij opviel is dat er zo ontzettend veel jongeren waren. Dat moeten toch allemaal mensen zijn geweest die hij leerde kennen als hij, elke dag weer, zo'n 2 uur de stad inging met zijn rolstoel. Impo-sant! Mijn moeder overleed toen zij ook 87 jaar was. Ik heb de indruk dat ze klaar was met het leven. Op een gegeven mo-

ment belandde ze in het ziekenhuis, daar wilde ze niet meer eten. Ik zei tegen haar: 'Nora, je moet wel eten want anders ga je dood.' Ze antwoordde: 'Maar dat wil ik ook.' Ze kreeg een normale begrafenis, geen bijzonderheden. Evenals bij mijn vader waren daar geen creatieve elementen. Misschien zijn we daar wel te nuchter voor. Met de dood van mijn ouders kon ik vrede hebben. Je weet dat het

heel vreemd. Weet je dat ik er eigenlijk met vrijwel niemand over praat? Het 'leeft' niet in mijn omgeving. Dat vind ik het gekke van de dood: ik denk dat mensen om je heen er helemaal niet zo mee bezig zijn. Ik verlies mijn kind: dat moet ik zelf uitleven. Dat kan niet eens met m'n andere dochter, ook niet met mijn ex-vrouw. Iedereen beleeft het op zijn eigen manier. Het heeft een enorme indruk op

dochter uit handen te geven. Maar toen Dijdal naar de auto werd gedragen deed een enorme rij mensen haar uitgeleide, haar begeleiders huilden, ik voelde veel liefde van die mensen. Wat mij enorm raakte was de schaamte om mijn wantrouwen. Na haar dood ging ik meer drinken. Toen ik merkte dat 't een soort uitlaatklep voor mij werd, ben ik er meteen mee gestopt. Dat wilde ik niet."

ven, dus ik loop altijd te denken in dingen die ik leuk vind, die een meerwaarde voor mij hebben. En ik denk dat ik, naarmate ik ouder word én als ik gezond blijf, in die manier van denken nog veel selectiever word. Een kind kiest waar hij mee bezig wil zijn, hij maakt zijn eigen keuzes. Naarmate je ouder wordt krijg je dat weer terug en zijn heel veel dingen zoals carrière en bezit erg relatief. Dat maakt uiteindelijk de cirkel van kind naar oudere rond."

Hilarisch

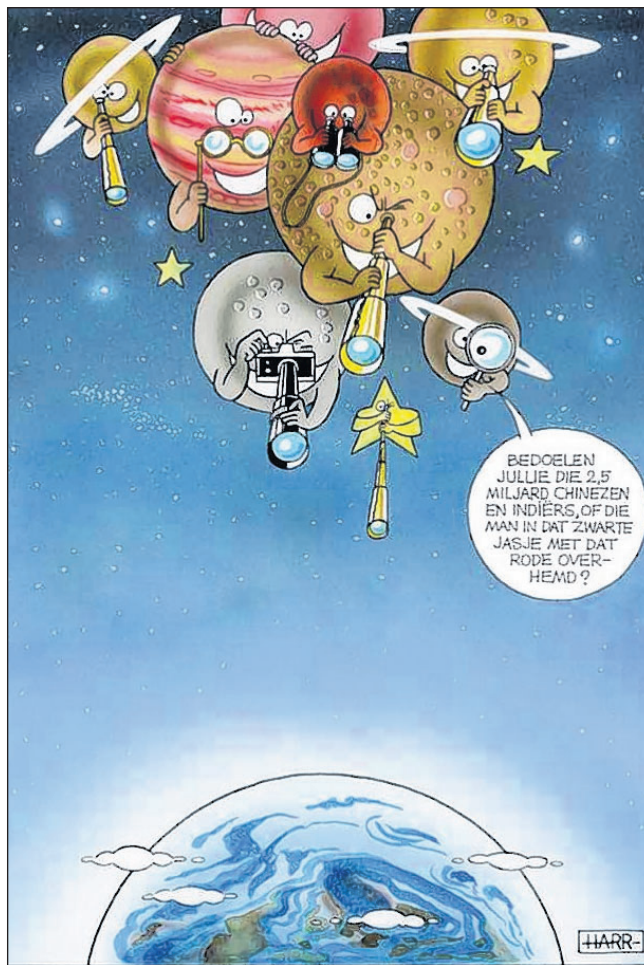
Op de onvermijdelijke vraag hoe Wiegman zijn eigen uitvaart ziet slaakt hij eerst een kreet. "Poeh! Ik heb er zelf emotioneel niets mee. Als ik het boud zeg: hak mij maar in tien-duizend stukjes en voer me aan de meeuwen. Dat heeft nog wel nut. Maar nee, ik denk er meer over na wat ik voor mijn dochter belangrijk vind. Mijn uitvaart mag hilarisch zijn. Dus draai maar muziek als 'Hij was maar een clown' of 'Daar komt Swiebertje', rare Swiebertje'. Deel de mensen maskers uit zodat ze daar staan als clowntjes en konijnen, zoiets. Daar staan ze dan naar mijn kist te kijken die misschien de vorm heeft van de fles van Old Schiedam. En als ze daar staan, dan opeens hele dramatische muziek laten horen, zodat ze zich gaan schamen: O jee, wat staan we hier gek te doen met z'n allen, het is toch een serieuze zaak. Als mijn dochter weet: die ouwe was zo, hij heeft zo geleefd en hij geeft er niet om, dan is het goed. Ik vind het leuk om te leven maar er is geen missie, ik hoef de wereld niet te verbeteren. Prettig werken is wel belangrijk. Ik heb nooit een baas gehad in mijn le-

Mafketel

"Misschien zullen mensen aan mij terugdenken als een mafketel. Ach weet je, mensen hoeven mij niet te herinneren maar ze mogen wel weten: zo heeft Harr over mij gedacht. Ik zou een project kunnen starten nu. Stel dat ik nog 30 jaar te leven heb en elke avond een krabbeltje maak van de persoon die ik ontmoet heb, daar schrijf ik iets bij en die persoon krijgt dat. Op de dag dat ik doodga bekijken zo'n 11.000 mensen die tekening en het regeltje. Ze herinneren mij niet maar hoe ik hen heb neergezet. Mijn dochter mag kopieën van die tekeningetjes, zo groot als een postzegel, uit een helikopter laten strooien. Want dat is mijn leven, niet mijn as maar mijn communicatie met al die mensen. We hoeven niet zoveel te bewijzen in het leven. Ik ken een Chinees gezegde: 'Duizend jaar is een zucht op de eeuwigheid'. Dus wat is dan honderd jaar."

Reageren

Wilt u reageren op dit interview? Uw reacties zijn welkom via helen.teunissen@matrice.nl

TEKENING: HARR WIEGMAN

op een gegeven moment gebeurt, dat ligt in de lijn der verwachting."

Dijdal

Wiegmans stem wordt anders als hij over zijn dochter spreekt. "Dijdal was 28 toen ze overleed, dat is niet de normale gang van zaken. Ze woonde in een tehuis omdat ze zware epilepsie en een verstandelijke beperking had. Je dochter verliezen: dat is

mij gemaakt hoe mijn jongste dochter de bindende en stabiele factor is geweest. Wat ook indruk op mij maakte is de uiteindelijke begrafenis van Dijdal. Die was in besloten kring, we waren er met z'n vieren. We droegen haar uit het tehuis waar ze woonde. Ik moet je eerlijk zeggen dat ik altijd wantrouwen naar de mensen van het tehuis had, misschien was dat omdat het echt niet meevalt je

Van wieg tot graf

Om de dood bespreekbaar te maken krijgt elke geïnterviewde, voorafgaand aan het gesprek, de volgende vragen voorgelegd:

- Wat heeft u het meest geraakt in een uitvaart die u bijwoonde?
- Welke (heel) bijzondere wens heeft u voor uw uitvaart?
- Hoe wilt u herinnerd worden tijdens de uitvaart?

Natuurlijk gaat het gesprek daarmee over het leven: wie bent u, wat is belangrijk voor u, hoe bent u opgegroeid. Tezamen met de bovengenoemde vragen wordt het daarmee een gesprek over de wieg tot en met het graf...

TEKST: JULIEN VAN DER KOIJ